

Familie Koller op Sterksel (door Sjef Driessens Jan. 2014)

De Maatschappij De Heerlijkheid Sterksel was in 1924 failliet gegaan en het grondgebied werd in percelen verkocht aan particulieren uit zowat alle provincies van Nederland. In 1925 was er een gemeentelijke herindeling waarbij het Cijnsgoed, dat eerst deel uitmaakte van Leende, aan Sterksel werd toegevoegd. Sterksel was voordien gemeente Soerendonk met huisnummer indeling C en werd nu gemeente Maarheeze en kreeg de huisnummer indeling D. De Hengel uit Stoutenburg in de provincie Utrecht liet vijf boerderijen bouwen van hetzelfde Utrechtse type; twee op het Cijnsgoed en drie aan de Past.P thijssenlaan.

Opa Evert Van Maaren D4 kocht van, van den Hengel en daar verbleef Theodorus Koller vanaf 18 nov. 1926 enige tijd. Dirk was daar om de komst van het gezin Koller voor te bereiden.

Dirk Wouters, eveneens uit Stoutenburg is 9 mei 1926 naar Oudenboom in Maarheeze gekomen en later verhuisd naar het Cijnsgoed D3 op Sterksel.

Arie van Vinken, oorspronkelijk uit Amersfoort, was aannemer in Maarheeze en Willem Jacobus van Breukelen, geboortig in Soest, was bij hem in de kost en werkte voor hem als timmerman. Arie van Vinken was in 1910, toen nog timmerman, vanuit Helmond in Maarheeze komen wonen.

Je ziet, allemaal afkomstig uit de zelfde streek uit de Provincie Utrecht en Gelderland.

Door het faillissement van de vennootschap "De Heerlijkheid Sterksel" is er door notaris Lunter uit Budel op 13 Juli 1925 in Grand Hotel Sterksel een Openbare veiling 1925 Repertoire nr 67/69.

In de finale toewijzing komen we tegen: Koop 114. op 12.000,-- gulden uitgebracht door Hendrik van den Hengel, goudsmid te Stoutenburg - Achterveld, die verklaarde te bieden voor zich en als mondeling lasthebber van Willem van den Hengel, landbouwer, Jan Boersen, landbouwer, Philip Dohmen, hoofd der school en Pelagius van den Hengel, landbouwer, allen te Stoutenburg - Achterveld.

Koop 114 Massa van Koopen 112 en 113 samen groot 77 ha 1 a en 78 ca

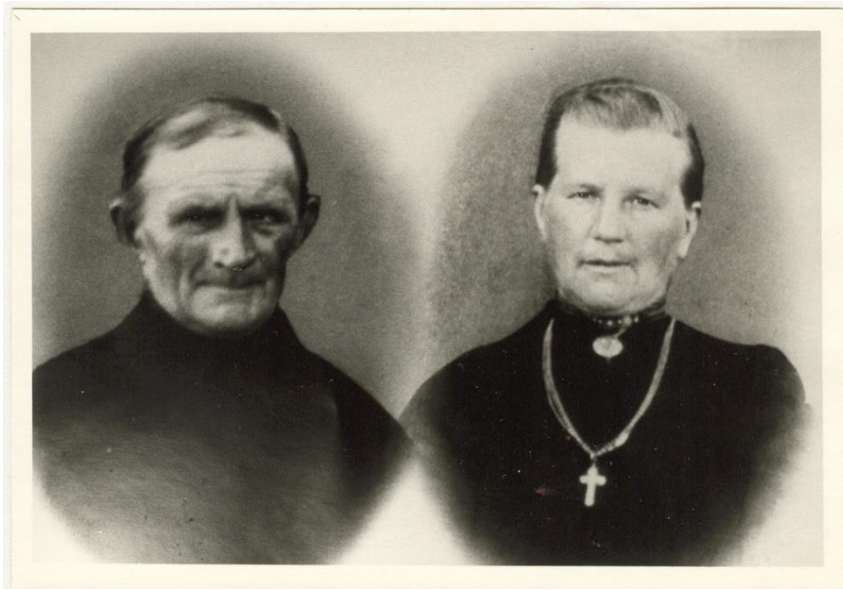
Koop 112 Massa van Koopen 110 en 111 samen groot 62 ha 51 a en 78 ca

Koop 113 Heide kadaster Maarheeze sectie C nr 1645 groot 14 ha en 50 a

Koop 110 Weiland kadaster Maarheeze sectie C afgescheiden oostelijk midden gedeelte van nr 1760 groot ongeveer 10 ha

Koop 111 Heide kadaster Maarheeze sectie C afgescheiden resterend gedeelte van nr 1730 groot ongeveer 52 ha 50 a en 70 ca

Tot zover een algemenen indruk en gaan we verder met de familie Koller



Jacobus Koller geboren in 1866 Stoutenburg is gehuwd met Grietje Rutten geboren in 1879 Hoogland. Zij wonen in Stoutenburg Achterveld gelegen tegen de grens met Gelderland, tussen Amersfoort en Barneveld. Het dorp is overwegend katholiek tussen een protestantse omgeving.

Volgende kinderen worden geboren:

Theodorus (Dirk) in 1906; Hendrika (Riek) 1907; Wilhelmus (Willem) in 1909; Johanna 1910 deze overlijdt binnen het jaar; Johanna (Jans) 1912; N.N. 1914 levenloos geboren; Petrus (Peter) 1915; Joannes (Jan) 1918; Maria 1922 deze overlijdt binnen het jaar; Jacobus Joseph (Job) 1924.

In 1927 kopen zij van, van den Hengel de nog in aanbouw zijnde boerderij D5 op Sterksel en komen aldaar te wonen op 23-02-1927. Zij zijn verhuisd met paard en wagen en waarbij zij bij Nijmegen de grote rivieren zijn overgestoken. Niet iedereen verhuisd mee; Dirk was zoals we gezien hebben al eerder op Sterksel. Riek moet nog een dienst af maken in Barneveld en komt op 27-10-1927 naar Sterksel.

Het land dat zij hebben gekocht is nog maar voor een klein gedeelte ontgonnen en een grote plak heide wordt aangepakt. Zij hebben een gemend bedrijf met vee en akkerbouw, in een afgelegen gebied ongeveer even ver van Sterksel dan van Maarheeze. De Kerkendijk loopt nog langs het perceel; wordt later afgesloten en komt te vervallen. De wegen zijn niet verhard en in de winter slecht begaanbaar. Pas in 1956 wordt er op het Cijngoed een verharde weg aangelegd.

Zoon Willem is ernstig ziek en heeft eerder in het ziekenhuis gelegen. We komen tegen het overlijden van Wilhelmus Koller van beroep landbouwer op 20 mei 1927 des voormiddags om half twee oud 18 jaar. Aangegeven door Arie van Vinken oud 40 jaar van beroep aannemer en Wilhelmus Jacobus van Breukelen oud 23 jaar van beroep timmerman.



Familiefoto Koller-Rutten uit 1929

van links naar rechts: vader - Jans - Jan - Dirk - Peter - Job - Riek - moeder

Aan huis is er niet werk voor iedereen en Jans gaat in 1932 voor een half jaar bij een boerenfamilie in Hezerenbosch te Heeze werken.

Riek trouwt in 1934 met Peer van Cranenbroek en zij komen te wonen in hun nieuw gebouwde huis D6; er worden 12 kinderen geboren waarvan er een na korte tijd overlijdt.

In 1937 woont Dirk korte tijd in Altweeterheide te Weert bij zijn schoonfamilie. Deze familie is uit Roosteren afkomstig doch is moeten verhuizen door de aanleg van het Juliana Kanaal. Dirk trouwt met Gertrudis Elisabeth (Bet) Janssen. Op Sterksel D5b wordt een nieuwe boerderij gebouwd; weer door aannemer Arie van Vinken. Als deze gereed is komen Dirk en Bet naar Sterksel en waar hun 5 kinderen worden geboren.



Familiefoto Koller-Rutten uit parochiealbum; genomen door Florus van Dijk

zittend: moeder - vader    staand: Job - Peter - Jan - Jans - Dirk

Met Pinksteren 1940 breekt de 2e Wereldoorlog uit en Nederlandse soldaten op de terugtocht ontdoen zich van hun militaire kleding. Ook wapens laten zij achter bij Koller en deze worden verstopt in de afwachting deze wel eens nodig te zullen hebben.



vader Koller op de fiets in 1939

Dan overlijdt Jacobus Koller van beroep landbouwer op 23 oktober 1940 des voormiddags half tien oud 74 jaar. De aangever is Everardus van Maaren oud 25 jaar van beroep landbouwer. Als de oorlog vordert komen er onderduikers en Joden in huis. (zie Dagboek van Peter)

Op 27 januari 1943 stort een Engelse Lancaster neer bij buurman Wouters; deze was nog met bommen geladen en dat zorgde voor gevaarlijke ontploffingen. Vijf van de zeven bemanningsleden wisten zich met hun parachute te redden. De Duitsers zochten overal naar piloten, ook bij de familie Koller terwijl deze onderduikers in huis hadden. Jan heeft later nog stukken van het vliegtuig gevonden waaronder een dynamo.

Op 22 juli 1943 komt er weer een vliegtuig naar beneden, nu bij van Cranenbroek welke een aantal Joden in huis heeft. De Duitsers patrouilleren rond het huis. Het vliegtuig is een Stirling BK722 bommenwerper welke tegen de rand van de Pan bossen terecht komt. Vier van de zeven bemanningsleden overleven de crash; enkele dagen later wordt in het akkerland een dode vliegenier gevonden met ongeopende parachute.

Er komt een inval bij Dirk bij het zoeken naar onderduikers. Hij was getipt dat er iets op handen was en op het moment van de inval vluchtte hij door de stal naar achteren en heeft zich enige tijd in de bieten verstopt. Er werd een onderduiker gevonden en deze werd meegenomen; is later weer vrijgelaten. Het arrestatieteam is ook nog naar het ouderlijk huis gegaan en wilde Jan meenemen. Deze ging op de grond liggen en zei: neem me maar mee.

Als een inval dreigde werden de onderduikers en Joden in een schuilhut of hol in het bos ondergebracht; een mijt van korenschoven bracht ook uitkomst. Bij Peer van Cranenbroek was een zus van hem in huis en deze bracht eten en ook moeder Koller bracht er spullen naar toe, verstopt in haar lange wijde rok. Tegen het einde van de oorlog, wanneer de Duitsers op terugtocht zijn, zijn de gebroeders Koller betrokken bij het laten ontsporen van een trein.

September 1944 komt de bevrijding en Mei 1945 is de oorlog voorbij. De onderduikers en Joden gaan weer naar huis; er zijn daarna nog veel contacten met de eerdere onderduikers. Echter de Joden laten niets meer van zich horen, terwijl zij in Eindhoven wonen.

In 1946 trouwt Peter met Nellie Schroeten en zij gaan in Swartboek te Weert wonen en er worden aldaar 2 kinderen geboren; in 1950 verhuizen zij naar Schaijk en waar nog 4 kinderen worden geboren. Jans is in 1946 getrouwd met Tinus Bax en zij krijgen 6 kinderen.

Jan bekwaamt zich in de fruitteelt, legt een boomgaard aan en laat een woning bouwen "Doolhofje". Hij trouwt in 1952 met Riek Tegenbosch en zij blijven kinderloos. Jan had bijzondere gaven; met de wichelroede kon hij wateraders opsporen en ook kon hij aardstralen stilleggen. Hij werd erbij geroepen voor het vinden van een goede waterader als er een drinkwaterput gegraven moest worden. Job had ook deze gave en was daar zeker zo goed in.

In 1975 overlijdt oma Grietje op 95-jarige leeftijd. Peter overlijdt in 1979; Riek en Jans in 1994; Dirk in 1995; Job in 1998 en Jan in 2010